

5. Spritfabrikker.

Hvorledes Forholdene i denne Industri vil stille sig, naar den nu stedfindende Koncentration er tilendebragt, vides ikke, men der bliver formodentlig ikke Tale om at anvende mere end ca. 80 Arbejdere i kontinuerlig Drift. Der vil altsaa kræves Ansættelse af 40 Arbejdere à 1,500 Kr. = 60,000 Kr. Før Krigen produceredes ca. 14 Mill. Liter Sprit. Forhøjelsen i Spritpriserne i denne Anledning vilde altsaa højst kunne andrage $\frac{1}{2}$ Øre pr. Liter.

6. Saltraffinaderier.

Der beskæftiges ialt ca. 180 Arbejdere, hvoraf ca. 20 i kontinuerlig Drift. Merudgiften vilde altsaa udgøre 15,000 Kr., og da Produktionsværdien i 1913 androg 14,000,000 Kr., vil Merudgiften udgøre godt 1 pCt.

7. Teglværker.

Ved alle Teglværker, der benytter kontinuerlige Ovne (Ringovne eller Langovne), anvendes kontinuerlig Drift, idet Ovnene kræver Pasning hele Døgnet igennem. Før Krigen var formentlig ca. 250 saadanne Ovne i Drift, og da der paa faa Undtagelser nær anvendes 2-Holds Drift, kan Antallet af de paagældende Arbejdere sættes til ca. 500. Paa enkelte af de største Teglværker er Ovnene under normale Forhold i Drift hele Aaret, men paa de fleste af de her omhandlede Værker kan man regne, at Brændingen foregaar uden Afbrydelse fra Begyndelsen af Maj Maaned til Aarets Udgang.

Antallet af Højovne, der før Krigen formentlig udgjorde ca. 200, har i en Aarrække været i jævn Tilbagegang. Disse Ovne drives for saa vidt ogsaa kontinuerligt, som der under hver Brænding — hvis Varighed kan sættes til ca. 8 Døgn — maa fyres uafbrudt. Antallet af Brændinger i Aarets Løb varierer meget stærkt; medens en Del større Værker foretager 8 à 10 undtagelsesvis op til 12 à 14 Brændinger i Løbet af Sommerhalvaaret, er der mange Smaaværker, som kun foretager nogle enkelte Brændinger. For de ved disse Ovne beskæftigede Arbejdere gives som Regel ingen bestemte Arbejdstider, idet Arbejdet udgives i Akkord til en Teglblander, der arrangerer sig med en Hjelper, som han bedst kan.

For den førstnævnte Gruppe af Teglværker vilde det være nødvendigt at antage 250 Mand à 1,500 Kr. = 375,000 Kr. Da Produktionens Værdi formentlig maa sættes til mindst 11 Mill. Kr., vil Merudgiften udgøre mellem 3 og 4 pCt. af Værdien.

For den sidstnævnte Gruppens Vedkommende vil det formentlig være urimeligt at kræve 3-Holds Drift gennemført. I Virkeligheden staar disse Værker i Driftsmaade langt nærmere ved de under B. anførte Arter af Virksomheder.

8. Forskellige Lervarefabrikker m. v.

I Porcellæns- og Fajancefabrikker, Pottemagerier, Terracottafabrikker og lignende Virksomheder benyttes Ovne, der — naar der brændes — kræver kontinuerlig Pasning. Der haves ikke nøjagtige Oplysninger om, hvor mange Arbejdere der beskæftiges herved, men Tallet overstiger neppe 100, og en Del af disse deltager ikke til Stadighed i dette Arbejde.

For Porcellæns- og Fajancefabrikkernes Vedkommende vilde 3-Holds Drifts formentlig kunde gennemføres uden særlig betydelige økonomiske Ofre.

I de øvrige Virksomheder — der alle drives i det smaa —, vil det derimod formentlig være urimeligt at forlange 3-Holds Drift gennemført.